

COMMISSARIAAT VAN POLITIE TE HEERLEN

HEERLEN,

6 Juli

Volgno. *OP*

9 JULI 1948

ACD/40304

LITT.: G.

No.: 179/48.

BIJL.: --

BETR.: Openbare bijeenkomst
Comité Handhaving Rijkseenheid
op Maandag, 5 Juli 1948.

Aan

het Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst
Javastraat 68

's-Gravenhage.

Verzoeken bij beantwoording datum, letter
en nummer van dit schrijven aan te halen.

Door het Comité Handhaving Rijkseenheid, Afd. Heerlen, werd op Maandag, 5 Juli 1948 in de zaal Schiffers, Saroleastraat 48 alhier, een openbare bijeenkomst belegd.

Aanwezig waren 34 personen, waaronder 7 vrouwen, terwijl de zaal een capaciteit had van 250 zitplaatsen.

Als sprekers traden op Mr. [redacted] uit Heerlen en de gepensioneerde majoor [redacted], eveneens uit deze gemeente.

De bijeenkomst werd te 20.15 uur geopend door Mr. [redacted] vnd., die begon met zich te verontschuldigen, dat hij op verzoek wederom de leiding van deze avond op zich had genomen. Dit zou tot de verkeerde conclusie kunnen leiden, dat hij uit de hele geschiedenis rond het Indische probleem politieke munt wil slaan. Ofschoon spreker voor 100% achter dhr. Welter stond, wees hij een dergelijke conclusie met geweld van de hand. Gezien de loop der gebeurtenissen inzake Indië voelde hij het als een burgerplicht datgene te bevorderen, wat in het belang van het Nederlandse gemeenbest is. Spreker had via een geluidsauto van de K.V.P. deze avond verhoren, dat men bij deze verkiezingen geen 10% communistische stemmen wilde. Volgens spreker ging het daar bij deze verkiezingen niet om, dat zou vanzelf worden bereikt. Het ging om een groot staatsbelang: n.l. of het grote overzeese rijk behouden blijft of verloren zal gaan. Spreker protesteerde nadrukkelijk als katholiek tegen, wat hij noemde, de terreur. Want het was nu zover gekomen, dat, wanneer men anders wilde stemmen dan op de K.V.P., men gesaboteerd werd. In de katholieke pers werden stukken geweigerd, terwijl dhr. Welter bij het uitspreken van een rede voor de radio gehinderd werd. Men werd thans, evenals vijf jaar geleden, gehinderd bij het vervullen van een gewetensplicht. Hij leidde vervolgens de spreker van deze avond in.

De heer [redacted] begon met eraan te herinneren, dat de inzet van de komende verkiezingen de nieuwe grondwetswijziging was. Deze was echter zeer verward. De enige conclusie was deze: De Ned.-Indische Unie wordt een soevereine staat. Dit ging, volgens spreker, boven de bekende Koninklijke rede uit. Men diende daartegen stelling te nemen, want het ging er voor Nederland om: te zijn of niet te zijn. Spreker wijdde vervolgens uit over de gebeurtenissen kort vóór en na de Japanse capitulatie. Soekarno en Sjahrir werden naar Bangkok geroepen en op 7.8.1945 werd de Republiek Indonesië uitgeroepen, terwijl eerst op 21.8.1945 bekend werd, dat Japan had gecapituleerd. In plaats van Nederlandse kwamen Engelse troepen in Indië. De Nederlanders bleven in de kampen zitten, van Mook adviseerde om met Soekarno niet te onderhandelen. De regering Schermehorn trad echter zeer slap op. Ook Prof. [redacted] verklaarde niet met de leiders van de Republiek te zullen onderhandelen, hetgeen kort daarop toch geschiedde. In Indië ontstond de z.g. "Stuw"-beweging. Het lot van Indië werd in handen

-gelegd-

gelegd van de leiders van deze beweging. Het programma van de K.V.P. inzake het Indiëbeleid was in 1946 zeer vaag. Men stemde toen desalniettemin op de K.V.P. om te voorkomen, dat de P.v.d.A. de grootste partij zou worden. Na de verkiezingen had men 2½ maand nodig om te delibereren en een kabinet te vormen. Hierna bleek, dat de K.V.P. zeer veel water in de wijn had gedaan. De K.V.P. had weliswaar de verkiezingen gewonnen, maar het kabinet verloren. Het rapport van de Poll kon toen niet meer ter sprake komen, omdat de mensen van de P.v.d.A. op de voor Indië belangrijke posten kwamen. Na onderhandelingen met Soekarno en Sjahrir kwam Lingadjadi voor de dag. Dit "kromme verdrag" hield, volgens spreker, niets anders in, dan de constatering, dat beide partijen het niet eens zijn. Het gevolg was, dat de Republiek in feite de jure door Nederland erkend was, waardoor wij zo zwak stonden in de Veiligheidsraad. Bij de behandeling in de Kamer bleek, dat het kader der C.P.N., zeer tot ons nadeel, voor de Republiek was. Van de overeengekomen uitlevering van de Nederlandse gevangenen in de Republiek kwam vrijwel niets terecht. Toen alles vastliep kwam tenslotte de politionele actie. De stopzetting hiervan voor Djoeja noemde spreker een ernstige strategische en politieke blunder. Hierop volgde de Renville-bijeenkomsten, waarbij de Nederlanders de belediging moesten slikken, dat de Republikeinen niet onder Nederlandse vlag wilden vergaderen. De politiek van de K.V.P. was er op gericht om de naam te verwerven van progressief te zijn en in een goed blaadje te komen bij de arbeiders. Hierdoor werd het "Je Maintiendrai" een aanfluiting, wijl de Nederlandse Leeuw de tanden werden uitgetrokken. Als deze politiek zal gelukken, zal, volgens spreker, Nederland belanden op het niveau van b.v. de Balkan landen.

Enige maanden geleden zat dhr. Liefstinck in zak en as, omdat de dollars op waren. De toestand is nu tijdelijk verbeterd door de inwerkingtreding van het plan Marshall. Het tekort op de begroting bedraagt 2 à 3 milliard. De Regering denkt er niet aan om de in verband hiermede nodig geworden bezuinigingen door te voeren. In dit verband wees spreker op het handhaven van een groot aantal ambtenaren en op de kosten van het leger, die 1 milliard per jaar zouden bedragen. De middenstand en de boeren, die ons land groot hebben gemaakt, kwijnen weg. De middenstand, welke de ruggegraat is van ons volk, wordt gereglementeerd op een wijze, zoals nergens elders ter wereld. Bij de Wederopbouw moesten 34 instanties gepasseerd worden, vandaar, dat Noord-Limburg nog in puin ligt. Enerzijds een overmatig ambtenarendom en anderzijds wanbeleid van de Regering zijn de kenmerken van de huidige toestand. De nationalisatie is, aldus spreker, een vrucht van het socialisme, waaraan dwang inhaerent is. De particuliere autobus-maatschappijen moesten verdwijnen voor de L.T.M., welke weer bij de Spoorwegen was ingelijfd. De bezitsspreiding noemde spreker een andere, geraffineerdere vorm van collectivisme. De middenstand wordt door de Regeringsmaatregelen onder gebracht en zal dan straks ambtenaartje kunnen spelen. De corruptie moet verdwijnen, waarbij aan de top zal moeten worden begonnen. De nieuwbouw zal moeten worden gestimuleerd door het wegnemen van de belemmeringen van de Wederopbouw, terwijl spreker tenslotte concludeerde, dat de Indië-politiek leidt tot het verlies van Indië. Door de terugkeer van Liefstinck in deze Regering vindt de geldverspilling voortgang. Hier werd na het gebeurde in Tsjecho-Slowakije geprotesteerd en werden C.P.N.-wethouders weggejaagd, terwijl men in Indië de communisten rustig hun gang laat gaan. Dit is een inconsequentie. De rode lijn naar Moskou is in Indië zeer goed merkbaar. Soekarno studeerde in Nederland en Moskou en werd eens na een communistische opstand naar Boven-Digoel verbannen. Er zijn onder de republikeinse leiders Stalinisten en Trotskisten. Wanneer na het inhalen van onze driekleur en het blazen van de laatste taptoe Indië door onze troepen zal zijn verlaten, zal dit in de kortst mogelijke tijd een Sovjet-Republiek zijn. De Heer Beel, hoe kundig hij op een bepaald gebied ook is, is geen deskundige in de Indische kwestie. Spreker noemde het een schandaal, dat na drie jaar nog steeds Chinezen, Indo-Europeanen en K.N.I.L.- (K.Mil.-) mannen in handen der Republikeinen zijn, waarbij de jonge vrouwen worden misbruikt. Dit is een groot schandaal. Men moet de eis stellen: eerst de gevangenen vrij, dan pas onderhandelen.

De K.V.P. gaf alle sleutelposities uit handen om maar samen te kunnen gaan met de P.v.d.A. Ook de verwaarlozing van de zorg voor de burgerslachtoffers na de oorlog is een verzaking van de Katholieke grondbeginselen. De Nederlands-Indonesische

COMMISSARIAAT VAN POLITIE TE HEERLEN

HEERLEN, 6 Juli

19 48.

LITT.:

No.:

(vervolg).

BIJL.:

BETR.:

Verzoeken bij beantwoording datum, letter
en nummer van dit schrijven aan te halen.

Indonesische Unie als soevereine staat noemde spreker in tegenspraak met de Kon. rede. De bedoeling van de partij Welter is om duidelijk te maken, dat men geen partij-dictatuur wenst (applaus) en om de rood-zwarte coalitie te breken. De fatale meerderheid in de Kamer moet beëindigd worden. Het vertrouwen van vele Katholieken in de K.V.P. is geschokt. De winst van de kleine partijen gaat ten koste van de grote. Hij spoorde de aanwezigen aan om daarom op de kleine partijen te stemmen. Indien men dan toch katholiek wilt stemmen, kan men bij dhr. Welter terecht. Spreker eindigde met een pathetische oproep, om, zo men het vaderland weer bewoonbaar wilde maken, op de wijze, zoals men dit zich tijdens de Duitse bezetting had gedacht, te stemmen op lijst 10.

Van de geboden gelegenheid tot het schriftelijk stellen van vragen werd door niemand gebruik gemaakt.

Dhr. , die de spreker dankte, sloot de vergadering na te hebben gewezen op de grote materiele belangen, welke er, met de Indische kwestie, voor ons land op het spel staan en de aanwezigen nogmaals te hebben aangespoord te stemmen op lijst 10.

Te $\frac{1}{2}$ 21.15 uur was deze zeer slecht bezochte vergadering, welke een ordelijk verloop had, ten einde.

O/S.

I.D.Heerlen.